

25.11.2019

«Рок-зірки» української науки: як розвивається вітчизняний наукопоп

19 листопада 2019 року на сайті телеканалу «ПРЯМИЙ» було опубліковано статтю, присвячену руху популяризаторів науки, представленому науковцями у різних галузях, які намагаються простими словами та цікавими методами донести до більшості те, що наука – це круто, класно і правильно. Серед згаданих у статті науковців – популяризатор науки, старший науковий співробітник Інституту фізики НАН України кандидат фізико-математичних наук Антон Сененко, який розповідає про наукопоп в Україні, фундаментальні дослідження та псевдонауку ([Національна академія наук України](#)).

У своєму інтерв'ю А. Сененко зазначає: «Популяризація науки в Україні – це як їхати на палаючому ровері через лісову пожежу. (...) Чому ці люди займаються популяризацією науки – їх або ображає те, що чиновники «не знають», що в Україні є наука, яку треба підтримувати, або це люди, яких посправжньому «драйвить» від того, що вони відкривають людям щось нове, навіть якщо це якісь елементарні речі, наприклад чому небо синє. Я почав займатись популяризацією науки у 2015 році, тому що скидалось, що урядовці просто не знали, що в Україні є наука. Після цього я дізнався, що існує безліч маленьких науково-популяризаторських проєктів, де фахівці займаються популяризацією своєї галузі. (...) І це в чомусь схоже на реформу децентралізації – коли всі працюють порізно, але на спільну справу».

Учений також говорить про фундаментальні дослідження: «Якщо дуже сильно спростити, вся наука поділяється на фундаментальну та прикладну. Прикладна наука – це та, яку застосовують люди на практиці, але варто розуміти, що жодної прикладної науки не може існувати без фундаментальної. Фундаментальна наука – це створення нового знання про закони природи та властивості речей. Така наука – це виключно цікавість дослідників. Але побічні ефекти цієї науки – є якраз прикладні і корисні речі. Наприклад винайдення напівпровідника – це просто цікавість вчених. Тепер вони є в кожному комп'ютері. Чи наприклад радіоактивність – її не відкривали для атомних реакторів чи ядерної бомби. (...) Фундаментальна наука – це те, що робить наш рід людський людьми. Допоки ми цікавимось чимось більшим, ніж ми, ми й є людьми. (...) Передній край науки він не завжди зрозумілий для пересічного громадянина, але у здоровому середовищі, з правильно організованим бізнесом, який може зрозуміти для чого фундаментальні дослідження і який у майбутньому з цього буде зиск для комерціалізації, то тоді держава справді розвивається».

Про псевдонауку А. Сененко говорить наступне: «Псевдонаука – це не лише українське, а загальносвітове явище. Його корені з загальнолюдського принципу: «Працювати якомога менше і отримати якомога більше». Якщо створити в науці кваліфікаційні вимоги, завжди будуть знаходитись люди, які будуть намагатись їх обійти. Вся ж справжня наука базується на довірі, на доброчесності. Якщо ця людина називає себе науковцем, то вона працює за

правилами, вона не бреше, щодо своїх досліджень, вона не займається плагіатом, а також довіряє своїм колегам з наукового середовища. Ми не можемо перевірити все. Наприклад, те що Земля кругла встановили вже якісь вчені, і не потрібно всім умовно літати на орбіту, щоб в цьому переконатись. Однак в Україні псевдонаука набрала загрозливих масштабів. Вітчизняні науковці поставлені в умови мінімального фінансування і при цьому їм потрібно окрім своїх досліджень, ще боротись з псевдонаукою, тому що фінансування розподіляється рівним шаром між нормальними дослідниками та псевдонауковцями».

[Ознайомитися з повним текстом інтерв'ю](#)

Читайте також: [Від кількості до якості. Як еволюціонує популяризація науки в Україні](#)